

HLAVNÍ TÉMA

Časťky sv. Václava byly
ny v jižní apsidě rotundy
ta, nad níž časem
tla kopie
vítěské
rály

Díky němu máme nyní lepší představu o metodách středověkých stavitelů.

Vrstvy dávných příběhů

Rotunda sv. Václava však nebyla první stavbou na tomto místě. Výzkum v hlubších vrstvách prokázal, že ještě před ní tu stál jiný křesťanský kostelík.

Ten se však stavebníkům příliš nevyvedl a poměrně brzo se rozpadl. Zachovala se jen část kamenného oblouku okna. V další vrstvě pak archeo-

logové našli pozůstatek kruhu z plochých kamenů, který tvořil základ třetí, ještě starší stavby. Ta mohla vzniknout na konci života sv. Václava, tedy kolem roku 935 nebo i později. Ještě před ní tu postupně stálo několik bližší neurčitelných dřevěných staveb, o jejichž významu svědčí nálezy šperků i železného nářadí. A to už se očitáme před rokem 900, v době, kdy ještě nebyl sv. Václav na světě a český stát se teprve velmi zvolna začínal formovat. Detektivní práce archeologů sice neodhalila žádný zločin, ale dovedla nás až na začátek českých dějin. ■ ■ ■

Legendární život sv. Václava

K níže Václav z rodu Přemyslovců patří k symbolům českého státu, navíc je hlavním patronem Čech a Moravy. Narodil se patrně v roce 907. Mnoho skutečných informací o jeho životě nemáme. Historie tu musí vystačit s legendami, z nichž některé vznikly až poměrně pozdě po Václavově smrti, a nejsou tedy přesné. Historická fakta navíc zamlžují pozdější kronikáři, kteří romatizovali život a smrt hlavního patrona Čech a Moravy.

Složité doba

Václav, jeho matka Drahomíra i otec Vratislav žili v době, kdy se v Čechách pozvolna prosazovalo křesťanství. Panovnická rodina se na jeho

šíření podílela mimo jiné stavbou kostelů. Václavův otec založil na Pražském hradě kostel sv. Jiří, Václav sám kostel sv. Víta, původně ve tvaru rotundy.

Doba, v níž žil, byla komplikovaná. Křesťanství se střetávalo se starými pohanskými zvyklostmi a rituály, složitá a proměnlivá byla i mezinárodní situace. Otázky politiky a spojení vlivy vyvolávaly v panovnické rodině rozpory.

Dvojitý vražda

Podle legendárních pramenů nakonec drama vyvrcholilo hned dvakrát. Nejprve dala kněžna Drahomíra zavraždit Václavovu babičku a svoji tchyni Ludmilu. Najatí zabijáci použili jako vražednou zbraň šálu a usmrtili ji v jejím sídle na hradě Tetín. Ludmila byla později svatořečena a jejím atributem je právě šál. Václava úkladně zavraždili družiníci jeho bratra Boleslava v roce

Svatého Václava si připomínáme na Den české státnosti 28. září

▲ Pozůstatky rotundy po vyhlazení všech námosů před začátkem rekonstrukce

▲ Dlaždice, po nichž mohli kráčet český král Vratislav I.

Tip na výlet

Rotundu sv. Václava se podařilo zachránit s pomocí evropského grantu a díky mnoha dárcům z celé ČR. Vzácné nálezy se tak zachovají pro budoucnost a bude možné si je osobně prohlédnout. Rotunda bude pro veřejnost otevřena při významných svátcích. Stačí sledovat web matfyz.cz, kde se vás objeví informace o možnosti prohlídky. Dokončená expozice představuje repliku původní dlažby, stejně jako originální podlahové dlaždice v původním uložení. Uvidíte také nalezené části okna staršího kostela a kamenný kruh, který tvořil základ další stavby už v polovině 10. století.

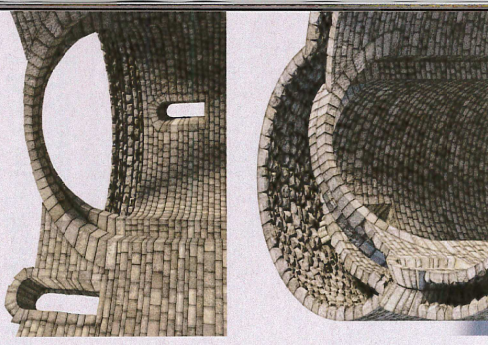
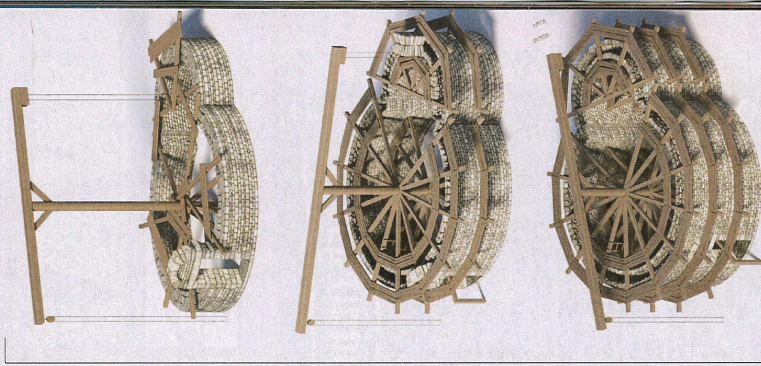
935 ve Staré Boleslavi. Podíl samotného Boleslava na vraždě však není jednoznačný.

Zázrak

Legenda vypráví, že kolem Václavova hrobu se objevovaly různé nadpřirozené úkazy. Boleslav proto dal jeho tělo převézt na Pražský hrad. V podhradí, právě na dnešní Malé Straně, se však povoz s koňmi zastavil a tažná zvířata odmítala pokračovat v cestě.

Rozjel se teprve poté, co se Boleslav kající pomodlil. Podle legendy šlo o boží zázrak, na jehož místě později vznikl kostelík. Byla jím rotunda sv. Václava? Ačkoli se časové okolnosti shodují, nemůžeme bohužel prokázat, že by archeologické nálezy v její lokalitě přímo souvisely s převozem Václavova těla. ■

▲ K výstavbě rotundy byl využito primitivní středověké předchůdce jeřábu

▲ Vyzdívká klenby takzvaného vítězného oblouku, kterým se vstupovalo do apsidy